

VIRUMAA RAHVAÜLIKOOLI TEATED

V

VILISTLASKOGU VÄLJAANNE

JAANUAR 1931.

Soe vihm.

Uueaasta algusest kuni tänini on sadanud Rahvaülikoolis sooja vihma.

Imelik mõtelda küll — kõige külmemal ajal — soe vihm... Ei see olegi harilik vihm, see on palju peenemast, otse eeterlisest ainest. Võib olla ei olegi see vihm, on kiirtepid, hulk sooje südamekiiri, mis viimasel ajal kirjad iga päev Rahvaülikooli kannavad.

Õigemini: See on mõlemad kokku, kosutav vihm ja hulk elustavaid kiiri.

Siia jõudnud vastustest paistab selgesti, et Rahvaülikooli pere üle kogu maa töötab, elab, elab enesele ja oma ümbrusele, rahvale. See on õige tee.

Rahvaülikoolil on rõõm kuulda, et ta midagi õige väärtuslikku anda on suutnud, sest üksmeelselt toonitavad peaaegu kõik, et elu Rahvaülikoolis on olnud meeldiv, et siit on viidud kaasa kodu elujõudu, lootust, samuti ka vajalikke teadmisi ja oskusi.

Mõned ütlevad isegi, et siin mööda saadetud päevad on olnud kõige ilusamad nende elus.

See kõik on väga tähtis Rahvaülikoolile, sest Rahvaülikool tõuseb ja langeb ühes tema kasvandikkudega.

Rahvaülikooli mõte tungib läbi ainult siis, kui tema lapsed elus läbi tungivad ausate, töökate, kodu ja kodumaad armastavate inimestena, ja seda lubavad kõige suuremal määral oodata siia jõudnud vastused.

Sellepärast võib Rahvaülikool julgel sammul astuda üle uue aasta läve. Olgu takistusi palju, kuid tee on õige. Edasi sellel teel, hüüab ta ka oma lastele.

*

Ilusad mälestused on kui ilusad esemed, mida meeleldi alati vaadelda tahaks. Nad peidavad endis palju soojust ja rõõmu ja julgustavad teotsemisele. Helge tähena on jäänud mu meelde püsima üks ilus mälestus möödunud kevadest 1930, mil viibisime veel viimaseid päivi Rahvaülikoolis.

Vaikne, soe kevadöö. Sügavmustas taevas säravad tähed ja maa hingab endast kergelt, niisket mullahõngu, õhus otsekui väriseks ärkava elu äimudus. Väljume ruumidest ja süütame tuled, igalühel käes põlev tõrvik. Süngenä seisab Rahvaülikooli hoone tuled paistel, pikad varjud jooksevad vilkalt seinu mööda üles. Täna pühitsetakse „Jüriööd“, mälestatakse aegu, mil esi-

vanemad raputasid omi ahelaid, kuigi seekord tagajärjetult. Joondume ritta ja sammume „Hiemäe“ poole, mis on määratud kogumiskohaks. See on tulede rongikäik vanasse ohvrimäele, auavaldus vabaduse eest langenuile. Varsti kõlavad laulud. Milleks muuks võiksidki tunded täna õhtul paisuda, kui lauluks — tänu ja kiituse lauluks isamaale. Kaugel silmapiiril paistavad jällegi tuled, vilguvad ja kaovad, kuni koostub neist terve tulede ahel, sama kui meilgi. Öeldakse: need on tuletõrjujad. Kui imelik, täna pole nad tuletõrjujad, vastupidi — nad on tulekandjad. Milline vastolu peitub tules. Ta on kahjulik, et vajatakse tõrjet, kuid on siiski kasulik, kui suudetakse ta rakendada hääks otstarbeks. Jõuame kohale, ees ootamas rahvamurd. Suur tuli on süüdatud „Hiemäele“, selle ümber koondume kõik. Kõlavad laulud ja kõnedes selgitatakse silmapilgu tähtsust. Astutakse tagasi üle aastasadade minevikku ja kirjeldatakse eredates värvides olnud sündmust, mille mälestuseks täna õhtul üle kodumaa on süüdatud tuled. Ohvrid, palju ohvrid on nõudnud see vabanemiskatse võõra võimu alt meie esivanemait. Kuid iga kõrge mõtte teostamine nõuab ohvrid ja võib olla seegi ebaõnnestunud vabadusepüüd oli ehk kuidagi tõukeks nüüd aastasadade järgi saavutatud vabadusele.

Puudutatakse tänapäevagi kõitvaid ahelaid — vaimupimedust ja ükskõiksust. Antakse ilusaid töotusi süüdata ka vaimuvallas suuri tulesid, mis suudaks valgustada ja kaasa haarata kõiki minema vastu võitlusele omaenese sisemiste vaenlaste vastu, kui ka alalhoidma välist vabadust.

Pöördume tagasi Rahvaülikooli — kodu, mille peatselt peame jätma maha ja minema tagasi oma ülesannete, oma töö juure. Seesmiselt olime aga rikastunud kauni mälestise võrra, mis jääb hinge edasi elama. Kuigi tuled näilikult kustusid, põlevad nad ometi edasi vilkudes, kadudes, kuid siiski jälle tõustes ja kasvades.

L i n d a K a r r o .

Suvipäev 15. juunil 1930 a.

Rõõmustaval viisil oli endiseid õpilasi kokkutulnud üle viiekümne, esimesed neist ilmusid eelmise päeva õhtul. Ka hulk tervitusi õpilasilt oli saabunud kirjadena.

Külalistena sel päeval oli au näha ekskursante Amblast, kes ka koosviibimisest osa võtsid.

Päeva avas tervitusega koolijuhataja hra Ruus. Kõnele sid külaliste hulgast hra agronom Tael ja omad õpetajad. Kõned osutusid kõigil ühisel teemil: „Tungist linna ja selle põhjustest“.

Toodi ette mitmeid põhjuseid linnavalgumisest, peasjalikult kergema töö leidmise võimalused, mis pärit juba varematest aegadest, soodsamad vaimlise arenemise võimalused jne.

Läbirääkimistel selgus, et linna ei lähe inimene, kes mõtleb tõsiselt elule. Praegune hariduse tõus toob endaga kaasa ka mõnususte suurenemise, et neid mõnususi soetada, peab hoolitsema peamiselt oma kodu eest, et seal valitseks kord, puh tus ja ilu.

Kodu korraldades ja seal kõrval leides ka kohast ajaviidet, näit. pühapäevased ringreisid suvel, kodumaa tundmaõppimise sihiga. Sügisel luues ühendust õpperingide kaudu,

Viienda lennu vilistlaste hulgas on tekkinud väike sõprusring, kes annab välja ajakirja „Sidemed“. Senini on ilmunud juba kaks meeldivat vihku. Lähemaid teateid saab praeguselt toimetajalt Linda Karrolt (Kunda, Andja). See kõik lubab loota hoogsamat elu ja liikumist vilistlasperes.

Olgu siin mõned perekondlikud teated.

Abiellunud:

Leida Lepik,	uus perekonnanimi Möllits,
Emma Veisbach,	
Johanna Kirsch,	„ „ Jagomägi,
Elvine Mikker,	„ „ Mülhausen,
Hermiine Töld,	„ „ teadmata,
Kiidelmann	

Eriti tuleks mainida vilistlasi Heleene Puuseppa ja Johannes Põldoja, kes omavahel abielusideme sõlminud — esimene juhus kahe vilistlase vahel.

Rahvaülikool soovib noorpaaridele töö- ja rõõmurikast tulevikku.

Veel kord vilistlastele saadetud küsimustest.

Vilistlastele saadetud küsimuslehtedele on senini vastuse saanud umbes 70 (210 vilistlasele oli lehed saadetud), seega 33¹/₃%. See on siiski vähene arv. Küsimuslehed olid saadetud selleks, et materjali saada põhjalikuma aruande jaoks, mis tuleval suvel ilmub. Selleks on vastused äärmise tähtsusega. On vaja, et kaugelt suurem protsent õpilastest vastaks, nii 80—90 prots., hä äoleks, kui 100%. Ega ei ole vaja kõikidele küsimustele vastata, hää kui paarile, kui ühelegi. Kui kulusid karde-takse, saadetagü 6-sendilise lahtise kaardiga, saadetagü ilma margita, küll me siin kirja välja ostate.

Ainuke tingimus: räägitagu puhast tõtt, oma südame-tunnistuse järele. Siis võib vastustele midagi rajada. Loodame, et vilistlastel Rahvaülikooli tulevik siiski niivõrt kallis on, et ükski vastust saatmata ei jäta. Vilistlaskogu juhatus.

Vilistlased, kes vilistlaskogu liikme-maksu tasunud 1930 a. eest.

1. Laurson, Arnold	kr. 1.00	9. Traksen, Saide	„ 1.00
2. Tetlov, Liidia	„ —.50	10. Laks, Helmi	„ 1.00
3. Naabel (Karli)		11. Saar, Leida	„ 1.00
Linda	„ 3.00	12. Slutin, Eliese	
4. Mäepeal, Hugo	„ 2.00	13. Slutin, Veera	„ 1.00
5. Mikker, Amalie	„ 1.00	14. Mats, Jaan	„ 1.00
6. Einberg, Paul	„ 2.00	15. Porn, Valter	„ 1.00
7. Stern, Alide	„ 1.00	16. Mägi, Miralda	„ 1.00
8. Ehrenberg, Marie	„ 1.00	17. Lechter, Anna	„ —.50

ülikooli saal püsti täis. Ta kõneles Taani rahvaülikoolist. Häämeel oli kuulda, et rohkearvulised Taani rahvaülikoolid samade tähtede poole püüavad, nagu meilgi.

Läheneb november, sellega lendavad oma talvisesse pessa esimesed pääsukesed — 2 neidu Läänemaalt, õieti küll Pärnumaalt, kuid Läänemaa mehe Hans Oviiri saadetud. 1. nov. tuleb juba suur hulk õpilasi kohale, umbes kolmekümne ümber ja esmaspäeval, 3. novembril, algab koolitegevus täiel hool. Endistest õpetajatest on lahkunud pr. ja hra Tamm, asemele on tulnud prl. Johanson — majapidamise õpetajaks, kuna agroomi esimesel poolaastal ei võeta, korraldatakse ainekursusi. Ja nii toimuvadki üksteise järel metsaasjanduse-, aianduse- ja näitekursused. (Esimesed — hra Kerbergi, teised — hra Taska, viimased Haridusliidu näitekunsti instruktori hra Kaljola juhatusel.)

Vahepeal on õpilaste arv tõusnud 50-ni, millisele arvule see ka püsima jääb. Näitekursuste lõpul korraldatud pidu õnne staš hästi, nii aineliselt kui ka sisuliselt, kanti ette R. Blau-manni draama „Hävitatud isatalu“. Peo puhul külastasid Rahvaülikooli Haridusliidu sekretär hra Vender ja Haridusministeeriumi nõunik hra Kiivit. Külalised avaldasid õige sooja poolehoidu Rahvaülikoolile, muu seas lubas saata hra Kiivit oma tütre siia õppima, kui see nõuetavaealiseks saab (praegu on ta veel kümneaastane). Ka Haridusliidu instruktor hra Puu külastas meid, esinedes paari loenguga ja korraldades õpperingi tunde.

Enne jõulust kojusõitu korraldati traditsiooniline jõulupuud, jõuluvanaga jne., samal ööl sõidavad ka suurem hulk õpilasi ära, ainult saarlased (arvult 6) peavad jõuluid Rahvaülikoolis.

Pääle jõuluid algab töö 4. jaanuaril.

Korraldatakse linnukasvatuse kursused konsulent Adamovic'i juhatusel (12.—16. jaan.). 20. jaanuaril ilmub kohale põllumajandusliste ainete õpetaja agroom hra Kristjan.

Sellega lõpeb kroonika.

Vilistlasperest.

On märgata värskeid tuuli vilistlasperes. Rahvaülikooli on jõudnud palju teateid vilistlaste tegevusest nende oma kodudes kui ka kodukoha ühisustes ning seltsides. Et siin teated veel küllalt täielikud ei ole, kõneleme neist pikemalt järgmises numbris.

Näib, et vilistlaste osavõtt Rahvaülikoolist möödunud aastal elavamaks on muutunud, väga paljud on saatnud uusi õpilasi kooli, nii Oviir Vigalast, Krusbart Kiltst, Vellau Kõnust, Juuli Mets Kirblast, Freimuth Kadrinast, Elviine Thomson Kiiust j. t. Arvatavasti sel põhjusel ongi Rahvaülikooli õpilaste arv püsima jäänud endisele kõrgusele, kuna see kutsekoolides langenud on.

Ka omavahelised sõprussidemed on kasvanud, nii näit. on külastanud Saaremaa vilistlased suvel Muhu omi, on koos veedetud ilus päev, käidud Linnuse muinaslinnas, tuletatud meele ühiseid rõõmusid-muresid Rahvaülikoolis.

vahetades mõtteid igasuguste küsimuste üle, asutada ümbruskonnas lugemislaudu, korraldada mitmesuguseid õhtuid jne. Nagu selgus, on maal võimalusi küllalt vaimliseks arenemiseks, kui seda ainult tahetakse.

Rahvaülikooli õpilased peaksid ise oma koduse töö ja eluga ümbrusele olema eeskujuks, peaks kaasa mõjuma, et eluavaldused muutuksid kultuurilisemaks, aidates korraldada sisukaid pidusid ja koosolekuid, kirjandusõhtuid jne.

Ülejäänud osa päevast veedeti haljal murul lauldes ja mängides.

Järgmisel päeval sõitsid suvepäevast osavõtjad Jäneda Põllutöökooli külastama ja et ühtlasi ka sealset ümbrust vaadelda.

Rahvaülikooli 5 aastapäev 7. veebruaril 1931 a.

I. Pidusid 5. aastapäeva puhul 7. veebruaril, algus kell 20.30 õhtul.

II. Vilistlaspäev järgmisel päeval, 8. veebruaril.

1) Peateem „Käesoleva aja majanduslik seisukord ja Rahvaülikooli kasvandikkude suhtumine sellesse“.

2) Aruanne vilistlastele esitatud küsimustest.

3) Koosolekul tekkinud küsimused.

III. Vilistlaskogu koosolek.

1) Avamine ja koosoleku juhatuse valimine.

2) Aruanne 1930 a. tegevusest.

3) Eelarve 1931 a. kohta.

4) Valimised põhikirja järele.

5) Läbirääkimised.

Tere tulemast aasta- ja vilistlaspäevale!

Rahvaülikool tänab kõiki vilistlasi, kes teda jõulu ja uue aasta puhul õnnesoovidega meelepidanud.

Suvipäevast talipäevani.

(Kroonika.)

Aeg on kiirelt lennanud, oma tiivaotsakesega siin-sääl ka Rahvaülikooli puudutades. 3. august tõi ta meile loterii-allegri ühes rahvapeoga. Sel puhul külastasid Rahvaülikooli paljud lapsed, teiste hulgas suurel veoautol Tepumees, Pass, Kuulbach, kelle sõit Rahvaülikooli inimeste südamed terve päeva jooksul ärevil hoidis, sest nende tagasisõidu ajal juhtus raske autoõnnetus inimohvritega, ja Kundas levisid jutud, et see sama auto olnud, millega nad sõitsid. Hiljem saime teada, et see siiski teine auto oli. Loterii-allegri läks hästi korda, jättes koolile üle 300 krooni puhastkasu.

30. aug. — 2. sept. esinesime Tallinna Eesti Põllum. Seltsi näitusel, kust kaks auhinda ära tõime — käsitööde ja tabelite eest.

Nüüd valitseb mõni aeg vaikus, kuna kaunis suurt helevust toob Taani Askovi rahvaülikooli õpetaja hra Dr. Kjaev, kes 19. oktoobril esines meil loenguga. Kuulajaid oli Rahva-

18. Kùbarsepp, Heinr.	„ 1 00	59. Õun, Rosalie	„ —.50
19. Niemann, Linda	„ 1.25	60. Peterson, Joosep	„ —.50
20. Udam, Nikolai	„ 1.00	61. Säki, Albert	„ 1.00
21. Piik, Voldemar	„ 1.00	62. Rotmann, Salme	„ 1.00
22. Villau, Artur	„ 1 00	63. Nirgi, Annete	„ —.50
23. Mats, Juuli	„ 1.00	64. Schmuul, Marta	„ —.50
24. Tépomees, Alma	„ 1.00	65. Kästik, Valentine	„ —.50
25. Piik, Pauline	„ 1.00	66. Hartmann, Jüri	„ —.50
26. Steinberg, Helmi	„ —.75	67. Grauen, Renate	„ —.50
27. Klaamann, Gerda	„ 1.00	68. Jaanson, Hilda	„ —.50
28. Gustavson, Anna	„ 1.00	69. Leibach, Hilda	„ —.50
29. Mäe, Aliise	„ 1.00	70. Kuusk, Martin	„ —.50
30. Sopp, Karl	„ 1.00	71. Oviir, Hans	„ —.50
31. Parv, August	„ 1.00	72. Kaaber, Leida	„ —.50
32. Neudorf, Olga	„ 1.00	73. Veel, Oskar	„ —.50
33. Bilden, Alma	„ —.50	74. Lemming, Artur	„ 1.00
34. Reino, Fredi	„ 1.00	75. Neudorf, Leonhard	„ —.50
35. Peebo, Johanna	„ 1.00	76. Priimann, Vanda	„ —.50
36. Purk, Antonia	„	77. Karu, Helmi	„ —.50
37. Reinmann, Joh.	„ 2.00	78. Tomson, Elviine	„ —.50
38. Thomson, Berta	„ 1.00	79. Lõhmuspüü, Marie	„ —.50
39. Tõld, Hermine	„ 1.00	80. Lasn, Hans	„
40. Tamm, Linda	„ 2.00	81. Kees, Johanna	„ 3.00
41. Tamm, Evart	„ 2.00	82. Abe, Timofei	„ 1.00
42. Freumuth, Hans	„ 1.00	83. Roosenberg, Marie	„ 1.00
43. Vaga, Raissa	„ —.50	84. Pukk, Ida	„ —.50
44. Kesküla, Raissa	„ —.50	85. Ruus, Jaan	„ 3.00
45. Kaarits, Emma	„ —.50	86. Lepik, Linda	„ —.50
46. Näks, Heino	„ 2.00	87. Kivistik, Artur	„ 1.00
47. Kallip, Aliise	„ 1.00	88. Grünfeldt, Ferdin.	„ —.50
48. Põldoja, Johannes	„	89. Karro, Linda	„ —.50
49. Kask, Armand	„ 1.00	90. Org, Klaara	„ —.50
50. Pukk, Lisete	„ 1.00	91. Grüün, Elsa	„ —.50
51. Liiver, Johannes	„ 1.00	92. Kivistik, Helmi	„ —.50
52. Lilienblatt, Aleks.	„ 1.00	93. Jalakas, Vilhelmine	„ 1.00
53. Ojakso, Jüri	„ —.50	94. Sivadi, Aino	„ 1.00
54. Kuulbach, Karl	„ —.50	95. Treufeldt, Annete	„ 1.00
55. Betlem, Karl	„ —.50	96. Nurkse, Heinrich	„ —.50
56. Põder, Sinaida	„ —.50	97. Kaal, Juuli	„ 1.00
57. Mäetamm, Berta	„ —.50	98. Roobere, Marta	„ 2.00
58. Talts, Heinriete	„ —.50	99. Prisko, K.	„ —.75

1931 a. liikmemaksu:

1. Isküll, Leo	Kr. 2.00	3. Rumvolt, Lydia	„ 1.00
2. Laast, Lisette	„ —.50	4. Berg, Erna	„ —.50

Kui mõne vilistlase nimi, kes liikmeraha ära õiendanud, siin puudub, siis palutakse sellest kohe lahtise kaardiga teatada, ühtlasi makstud summa suurust nimetades.